

2. Лавриченко Н. М. Педагогіка соціалізації: європейські обриси – Київ: Віра інсайт – 2000. – С. 129-131.
3. Мілієнко О. А. Іноземний досвід розвитку вищої юридичної освіти/ О. А. Мілієнко// Іноземний досвід та тенденції розвитку юридичної освіти: зб.наук.пр. – 2017.

УДК 372.881.116.12

ГУДАЧОК Г.Ю.
ХОМА О.М.
Мукачівський державний університет, Україна

НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ШЕСТИРІЧНОГО ВІКУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ

Концепція Нової української школи визначає нові підходи до навчання дітей у початковій школі. Визначено 10 ключових компетентностей[4]. Важливими, на нашу думку, є:

1) спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами. Це вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування.

2) спілкування іноземними мовами. Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів.

За словами В. Ушмарової, «учнів необхідно звертати до їх власної інтелектуальної енергії. Думка залишається живою тільки за умови, що відповіді стимулюють подальші запитання» [3, с. 4]. Йдеться про формування умінь в першокласників спілкуватися, проте слід навчити їх ставити і відповідати на запитання. Рівень запитань визначає рівень мислення.

Вивченням проблеми навчання рідної мови шестирічних дітей займаються науковці: М. Вашуленко, О. Вашуленко, М. Захарійчук, М. Наумчук та інші. Зосередимо увагу на специфіці першого тижня навчання дитини – добукварного періоду навчання грамоти, наукові основи якого визначено М. Вашуленко [1].

1-2 класи – це адаптаційно-ігровий період. Колективна форма роботи переважає над індивідуальною. У першу чергу слід урахувати психологічні особливості першокласників. «Психологічна готовність до шкільного навчання – це складне утворення, до структури якого входить особистісна, інтелектуальна і соціально-психологічна готовність. До змісту навчання ставлять такі основні вимоги: науковість, ідейність, духовність»[2, с.118-119.]. Учителю необхідно знати специфіку сприймання, уяви, пам'яті шестирічної дитини.

Педагоги (Н. Кудикіна, О. Савченко, М. Фіцула та інші) зазначають, що дидактичні ігри займають значне місце на уроці, що надає можливості набувати компетентності граючи. Їх використання допомагає виправити недоліки слухового,

зорового сприймання, просторового орієнтування, скоригувати слабку координацію дрібних м'язів кисті руки.

Сюжетно-рольові ігри сприяють формуванню чітких уявлень про навколишнє середовище, трудову діяльність і взаємовідносини людей, забезпечують оволодіння рядом конкретних знань, умінь, розкривають морально-етичні норми співжиття у колективі. А головне – вони спонукають учнів до спілкування, що сприяє розвитку мовлення і мислення. До змісту сюжетно-рольових ігор включаються уявлення про працю дорослих і дітей, про сім'ю і сімейні стосунки, природу, події суспільного життя. Особливо цінні дидактичні ігри для розвитку фонематичного слуху («Впіймай звук», «Що звучало?», «Хто краще чує», «Добери малюнок за звуком» та ін.).

У добукварний період учні оволодівають такими поняттями, як «речення», «слово», «склад», «звук», «буква», «наголос». За допомогою найпростіших зразків учні вчать аналізувати і будувати речення, слова, склади. Проте всі ці поняття вивчаються практично, на основі гри та звукового аналітико-синтетичного методу. Навчання на основі інтеграції вимагає переглянути типи і структуру уроку в 1 класі.

У процесі навчання грамоти важливо враховувати вміння, набуті дітьми у дошкільному віці, забезпечити достатнє навчальне навантаження тим учням, які певною мірою вміють читати, та надати індивідуальну допомогу менш підготовленим. Важливе місце в системі роботи над розвитком мовленнєвої діяльності учнів відводиться урокам розвитку усного і писемного зв'язного мовлення, які рекомендується проводити у 1-му класі як фрагмент уроку (протягом 15 – 20 хвилин) не рідше як один раз на два тижні (17 годин на рік).

Нами з'ясовано, що основними прийомами та видами роботи в добукварний період навчання грамоти є:

- робота із малюнками на сторінці Букваря;
- робота з предметними малюнками (робота з малюнками, які пропонує вчитель (на дошці);
- робота зі звуками та їх позначеннями;
- первинне (пропедевтичне ознайомлення із словом, реченням, текстом);
- дидактичні ігри;
- побудова діалогів, усних зв'язних висловлювань тощо.

Серед завдань добукварного періоду нами виокремлено такі:

1. Ознайомити дітей зі школою, класом, шкільним подвір'ям, першою книгою – «Букварем», і «Зошитом для письма»; правилами поведінки в школі (на уроці, перерві), організувати дитячий колектив.

2. Формувати комунікативну компетентність на основі мовленнєвих ситуацій, комунікативних вправ і завдань (у межах програми).

2. Формувати загальнонавчальні вміння і навички (організаційні, загальномовленнєві, загальнопізнавальні, контрольні-оцінні).

3. Формувати уявлення про мовлення, речення, слово, склад, звук, голосні і приголосні звуки, наголошений голосний звук у слові; навчити складати речення та звуко-складову будову слова (без формулювання правил).

4. Підготувати руку дитини до письма.

5.Розвивати усне мовлення (слухання – розуміння, говоріння) та мислення першокласників.

6.Виховувати в найменших школярів високе громадянське почуття, кращі моральні якості, естетичні смаки тощо.

Отже, добукарний період є важливою складовою навчання грамоти у початковій школі.

Список використаних джерел

- 1.Методика навчання української мови у початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 364 с.
- 2.Вікова та педагогічна психологія: Навч.посіб./ О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та інш. – К.: Просвіта, 2001.– 416с.
- 3.Ушмарова В. Організація науково-методичної роботи з учителями початкової школи у контексті Концепції «Нова українська школа» / В. Ушмарова// Початкова школа.– №9.– 2017.– С.1-5.
- 4.Концепція Нової української школи: [Електронний варіант] Режим доступу:<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>, вільний.

УДК 373.31.036-057.874:004.5.031.42

ГУДЗ С.В.
БРИЖАК Н.Ю.
Мукачівський державний університет, Україна

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗКРИТТЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Підвищення інтелектуального потенціалу нації і розвиток творчої особистості є однією з найактуальніших цілей освіти. Необхідно формувати творчу особистість, яка була б здібна вирішувати нестандартні завдання, спроможна приймати критичні рішення, знаходити спосіб спілкування в новому оточенні. Активність, самостійність, творчість, здатність адаптуватися до стрімких змін – ці риси особистості стають найважливішими на сучасному етапі історичного розвитку, а їх формування потребує реалізації нових підходів до процесу навчання.

Змінюється сьогодні і дидактична функція вчителя. Вона полягає не в передачі знань учням, а у формуванні навичок здобути їх. Форми роботи вчителя на уроці повинні захоплювати учнів, підвищувати їх пізнавальну активність, пробуджувати інтерес, навчати самостійного мислення та дій, сприяти інтенсифікації заняття за вкрай обмеженим обсягом навчального часу.

Теоретичні й практичні аспекти застосування інтерактивних методів навчання відображено у доробках таких науковців і педагогів, як: Н. Бібік, Н. Коломієць, А. Мартинець, Л. Пироженко, О. Пометун, О. Січкарук, М. Скрипник, Н. Суворова, Т. Яценко та ін.

Проблема розкриття творчого потенціалу школяра під час навчання була і залишається актуальною у теорії і практиці. У зв'язку з цим серед традиційних форм та методик навчання у педагогічній практиці все частіше використовуються

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>